

7 Eylül Mavi Gökyüzü İçin Uluslararası Temiz Hava Günü

#TogetherForCleanAir

7 Eylül Mavi Gökyüzü İçin Uluslararası Temiz Hava Günü

HUDOTO - Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı

Orijinal versiyonuna aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz:
<https://www.un.org/en/observances/clean-air-day>

Çeviri ve Tasarım: Mesut Bilicitürk

Yayınlayan: Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı, 2023

Adres: Mucibur Rahman Sok. No: 17 Anadolu İş Hanı K:3 D:11 Konak-İZMİR
info@hudoto.com

HUDOTO

Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı

7 Eylül Mavi Gökyüzü İçin Uluslararası Temiz Hava Günü

Uzmanlar, herkes için temiz hava sağlamanın temel yolunun iş birliği olduğunu söylüyor.

Mavi Gökyüzü için Uluslararası Temiz Hava Günü'nün dördüncüsü 7 Eylül 2023 tarihinde Temiz Hava için Hep Birlikte (*Together For Clean Air*) teması altında gerçekleştirilecek ve hava kirliliğinin üstesinden gelmek için güçlü ortaklıklara, yapılacak yatırımların arttırılmasına ve ortak sorumluluğa duyulan ihtiyaca odaklanılacaktır.

Son zamanların en büyük çevresel sağlık riski olarak kabul edilen hava kirliliği; felç, kalp ve akciğer hastalıklarına, kansere ve zatürre gibi çeşitli solunum hastalıklarına yol açabilir. Küresel nüfusun yüzde 99'undan fazlasının güvenli olmayan hava soluduğunu göz önünde bulunduran uzmanlar, insanların sağlık ve refahı açısından acilen harekete geçilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Hava kirliliği aynı zamanda etkisi artan iklim kriziyle de güçlü bir şekilde ilişkili olup ekosistemleri etkileyerek gıda güvenliği ve ekonomik verimliliği tehdit etmektedir.

Hava kirliliğinin sınır aşan doğası göz önüne alındığında, uzmanlar kirliliğin azaltılması ve hava kalitesinin iyileştirilmesi açısından hükümetler, kalkınma kuruluşları, özel sektör, sivil toplum ve akademi arasındaki iş birliğinin çok önemli olduğuna dikkat çekmektedir. Bu sorunun üstesinden gelmek ve sağlık ile geçim kaynaklarını korumak için mevcut bilimsel kanıtların arttırılması, hava kalitesinin izlenmesi, kilit sektörlerde eyleme geçilmesi ayrıca yerel, ulusal ve küresel ortaklıkların kolaylaştırılması gerekmektedir.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından düzenlenen Mavi Gökyüzü için Uluslararası Temiz Hava Günü, temiz havanın önemini vurgulamayı, kamuoyunda farkındalık yaratmayı ve hava kalitesinin iyileştirilmesi için harekete geçilmesini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı tarafından bir araya getirilen İklim ve Temiz Hava Koalisyonu Sekreteryası Başkanı Martina Otto, "Bu yılın teması olan Temiz Hava için Hep Birlikte sloganıyla, hava kirliliğini azaltmak ve hava kalitesini iyileştirmeye yönelik tedbir ve çözümlere yönelik finansman ve yatırımları arttırmak için sınırların ötesinde ve tüm sektörlerin arasında iş birliğini teşvik etmek istiyoruz" dedi. "Burada herkesin üstleneceği bir rol ve faydalanabileceği bir alan var. Temiz hava, güvenli, temiz, sağlıklı ve sürdürülebilir bir çevrenin ayrılmaz bir parçasıdır."

Hava kalitesinin izlenmesi, hava kirliliğinin anlaşılması, hava kalitesi standartlarına ulaşılması ve halk sağlığı için hedeflenen amaçlara ulaşılması için alınacak önlemlerin belirlenmesinde önemli bir adımdır. Ancak bu, ülkelerin yüzde 37'sinde yasal bir zorunluluk değildir ve uzmanlar diğer birçok ülkede izlemenin güvenilirliği konusunda endişe duymaktadır.

Hükümetler, hava kirliliğini ele almak için sektörler arasında temiz hava yatırımlarının önünü açacak mevzuat ve teşvikler uygulamalıdır. Hava kirliliğine karşı, sağlık açısından birçok önemli fayda sağlayabilecek ve kısa vadede ısınmayı azaltabilecek kanıtlanmış, düşük maliyetli çözümler mevcuttur. Ulaşım, binalar ve ilgili diğer alanlarda adil bir enerji dönüşümü ve net-sıfır yolları da temiz hava konusunda fayda sağlayabilecek diğer uygulama örnekleridir.

Öte yandan, sürdürülmesi mümkün olmayan üretim ve tüketim kalıplarından uzaklaşmak, zararlı kirleticilerin salımını azaltabilir. Bireyler emisyonlarını azaltmak için yaşam tarzlarında değişiklikler yapabilecekleri gibi, hükümetleri ve finans kurumları gibi işletmeleri de net sıfır emisyon taahhüdünde bulunmaya teşvik edebilir.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı, İklim ve Temiz Hava Koalisyonu aracılığıyla, iklim krizine katkıda bulunan ve insan sağlığını tehlikeye atan karbon siyahı, metan, troposferik ozon (yer seviyesi ozonu) ve diğer kirleticileri azaltmak için hükümetler, hükümetler arası kuruluşlar, şirketler, akademik kurumlar ve sivil toplum örgütleriyle birlikte çalışmaktadır. Bu doğrultuda Birleşmiş Milletler Çevre Programı, İklim ve Temiz Hava Koalisyonu, Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası, hava kirliliğinin etkisini azaltmak için şehirleri ve toplumları harekete geçirmek amacıyla 2017 yılında “*BreatheLife*” kampanyasını başlatmıştır.¹

Mavi Gökyüzü için 2022 Uluslararası Temiz Hava Günü kutlamaları hava kirliliğinin sınır aşan niteliğine, küresel etkisine ve bu konuda yapılması gereken iş birliği ihtiyacına odaklanmıştır. 2021 teması özellikle COVID-19 salgınının zirvesinde kirli havanın sağlık üzerindeki etkisiydi. 2020'deki ilk kutlama ise herkes için temiz hava ihtiyacına ve temiz havaya erişimde eşitliğe odaklanmıştır.

Her yıl 7 Eylül'de Mavi Gökyüzü için Uluslararası Temiz Hava Günü kutlanmaktadır. Bugün, hava kalitesini iyileştirmek için toplumsal farkındalığı arttırmayı ve harekete geçmeyi kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca yapılan bu kutlamalar, neden olduğumuz hava kirliliği miktarını azaltmak ve herkesin, dünyanın her yerinde temiz hava soluma hakkından yararlanabilmesini sağlamak için yeni yollar bulmaya yönelik küresel bir çağrıdır.

---

¹ <https://breathelife2030.org>

HUDOTO

Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı